

prima instanță: Sv. Bucur

instanța de apel: T. Duca, S. Procpiciuc, E. Grumeza

## ÎNCHEIERE

24 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Tatiana Vieru  
Oleg Sternioală, Petru Moraru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cîșlari Alexei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cîșlari Alexei împotriva Svetlanei Habuleac și notarul public Svetlana Burduja, intervenient accesoriu societatea comercială „Sant-Agro-S-C” societate cu răspundere limitată privind constatarea nulității absolute a testamentului și a certificatului de moștenitor testamentar, constatarea faptului acceptării succesiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015, prin care au fost admise apelurile declarate de societatea comercială „Sant-Agro-S-C” societate cu răspundere limitată, Habuleac Svetlana și Burduja Svetlana și casată hotărîrea Judecătoriei Florești din 25 septembrie 2014, cu pronunțarea unei noi hotărîri,

### c o n s t a ț ă:

La 28 iunie 2013, Cîșlari Alexei a formulat cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Habuleac și notarului public Svetlana Burduja privind constatarea nulității absolute a testamentului și a certificatului de moștenitor testamentar, constatarea faptului acceptării succesiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, la 02 februarie 2000, defuncta Sula Ecaterina, prin testamentul nr.50, autentificat de către notarul Vasile Stahurschi, i-a testat cota sa de teren, în mărime de 1,27 ha, care este amplasată în extravilanul primăriei Cuhureștii de Jos.

Precizează reclamantul că pe tot parcursul perioadei de după decesul testatoarei administrează această cotă de teren, adică, a acceptat moștenirea prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral.

Menționează reclamantul că, recent, la administrația publică locală a aflat precum că terenul testat lui a trecut la pîrîta Habuleac Svetlana. Drept temei al

înregistrării dreptului de proprietate a servit certificatul de moștenitor testamentar nr.11544 din 07.11.2012.

Conform certificatului, notarul public Svetlana Burduja a indicat că potrivit testamentului nr.16 din 30.07.1985, moștenitor al averii cet. Sula Ecaterina, decedată la 28 ianuarie 2001, este Habuleac Svetlana.

Conform extrasului privind testamentele înregistrate în Registru și revocările defunctei Ecaterina Sula, la 02 februarie 2000, aceasta a întocmit testamentul nr.50, care a fost înregistrat în registrul actelor notariale sub nr.172827.

Susține reclamantul precum că prin întocmirea unui nou testament și anume, testamentul nr.50 din 02 februarie 2000, testatoarea Sula Ecaterina a modificat parțial testamentul anterior nr.16 din 30 iulie 1985, autentificat de primăria s. Cuhureștii de Jos, r.Florești, prin care moștenitor al cotei de teren în mărime de 1,27 ha, situate în s. Cuhureștii de Jos, a fost indicat Cîșlari Alexei.

Menționează că potrivit art.1469 alin.(1) Cod civil, testamentul este nul dacă sunt prezente condițiile de nulitate a actului juridic.

Conform art.216 alin.(1) Cod civil, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod.

Prin temeiurile nulității absolute prevăzut de codul civil, care a servit drept argument pentru depunerea cererii este cel prevăzut de art.220 alin.(1) Cod civil, care dispune că, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Conform art.1467 Cod civil, dacă testatorul a întocmit câteva testamente care se completează și nu se substituie integral unul pe altul, toate testamentele rămân în vigoare. Testamentul anterior își păstrează puterea legală în limita în care prevederile lui nu sunt modificate prin testamentele ulterioare.

Testamentul întocmit posterior lipsește de efecte juridice testamentului întocmit anterior. Această regulă se referă la toate dispozițiile testamentare care contravin ultimei manifestări de voință, în ordine cronologică, iar dispozițiile testamentare care nu intră în contradicție cu noile dispoziții se vor menține în vigoare.

Consideră Cîșlari Alexei că la eliberarea certificatului de moștenitor au fost încălcate condițiile prevăzute la art.220 alin.(1) Cod civil.

Prin acțiunile notarului Svetlana Burduja, referitor la eliberarea certificatului de moștenitor testamentar nr.11544 din 07.11.2012, eliberat pîrței Habuleac Svetlana, au fost lezate drepturile de moștenitor testamentar ale reclamantului Cîșlari Alexei. Certificatul de moștenitor testamentar eliberat pe numele Svetlanei Habuleac este un act subsecvent testamentului existent și care, este condiționat de acesta și astfel, este necesar de constatat și nulitatea absolută a documentului.

Cere Cîșlari Alexei, constatarea nulității absolute a testamentului de moștenitor nr.16 din 30.07.1985, autentificat de către primăria s. Cuhureștii de Jos, r-nul Florești, în partea ce ține de averea succesorală ce constă din terenul agricol cu suprafața de 1, 27 ha, cu nr. cadastral 1916106.082, situat în Cuhureștii de Jos, r-nul Florești; constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar 11544 din 07.11.2012, eliberat de notarul Svetlana Burduja; constatarea faptului de acceptare a succesiunii, ce constă din terenul agricol situat în s. Cuhureștii de Jos, r-nul Florești, cu suprafața de 1,27 ha, prin intrarea în posesiune de către reclamantul Cîșlari Alexei, rămasă după decesul Ecaterinei Sula decedată 28 ianuarie 2001; prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, ce constă din patrimoniul succesoral sub formă

de teren agricol, situat în s. Cuhureștii de Jos, r-nul Florești, cu nr. cadastral 1916106.082, în mărime de 1,27 ha, rămas după decesul Ecaterinei Sula, în favoarea reclamantului Cîslari Alexei, cu cel mult 6 luni; obligarea OCT Florești să opereze modificările de rigoare în registrul bunurilor imobile; încasarea cheltuielilor de judecată suportate de reclamant.

Prin încheierea protocolară a judecătoriei Florești din 20 iunie 2014, a fost atras în calitate de intervenient, SC „Sant-Agro-S-”, SRL.

Prin Hotărârea judecătoriei Florești din 25 septembrie 2014, acțiunea înaintată de Cîslari Alexei a fost admisă parțial. S-a constatat nulitatea absolută a certificatului de moștenitor testamentar nr.11544 din 07.11.2012, eliberat de notarul public Svetlana Burduja; s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Cîslari Alexei asupra terenului agricol cu suprafața de 1,0876 ha cu nr. cadastral 1916106.082 și s-a încasat de la Habuleac Svetlana în beneficiul lui Cîslari Alexei cheltuielile de judecată în mărime de 1700 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015, apelurile declarate de SC „Sant-Agro-S-C” SRL, Habuleac Svetlana și Burduja Svetlana au fost admise. Astfel, a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Florești din 25 septembrie 2014, cu emiterea unei hotărâri noi prin care, acțiunea înaintată de Cîslari Alexei a fost respinsă.

La 27 aprilie 2015, Cîslari Alexei a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Conform art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 24 februarie 2015 și recepționată de Cîslari Alexei, la 18 martie 2015 (f.d. 160), și respectiv, recursul se consideră depus în termen.

La 15 mai 2015, Curtea Supremă de Justiție a expediat către Svetlana Habuleac, notarul public Svetlana Burduja și intervenientul accesoriu SC „Sant-Agro-S-C” SRL, copia recursului declarat de Cîslari Alexei, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 23 iunie 2015, SC „Sant-Agro-S-C” SRL a depus referință, prin care își exprimă acordul cu decizia instanței de apel.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiînd raportul verbal al judecătorului raportor și verificînd temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art.432 alin.(1), (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se

invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acesta nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și procedural.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele invocate în cererea de recurs sunt irelevante și declarative, motiv pentru care acestea nu pot fi reținute de către instanța de recurs întru admiterea cererii și casarea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art.433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar precizează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

Mai mult, Colegiul învederează că dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica vreun temei prevăzut

de art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, face ca acesta să fie respins de către instanța de recurs din considerentul că motivele indicate în dezacord nu se încadrează în prevederile normei precitate și nu constituie temei de casare a deciziei, recursul exercitat avînd caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

În context, completul învederează, prin prisma jurisprudenței CEDO, că „...art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Totodată, instanța de recurs precizează că potrivit articolului 13 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atît în practică, cît și în drept, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, precum și să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991). Un asemenea recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII), însă motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror, instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele recursului care sînt similare argumentelor invocate în instanța de apel au fost verificate minuțios la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cîșlari Alexei, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Cîșlari Alexei se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,  
Judecătorul  
Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Petru Moraru